

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กระบวนการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ในเขต
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวปราณฉิรี รังแก้ว

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.อลงกรณ์ คูตระกูล

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) ศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่มีต่อกระบวนการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้านี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ 12 กรณีศึกษา ครอบคลุมพื้นที่ 12 ตำบลในอำเภอสารภี ซึ่งในแต่ละกรณีศึกษาผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกตำบลละ 1 หมู่บ้านที่นำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง หรือได้รับรางวัลระดับหมู่บ้าน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม คือ 1) ภาคประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่เคยใช้เครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ 2) หน่วยงานส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ โรงพยาบาลสารภี และสำนักงานเกษตรอำเภอสารภี 3) หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสารภี 12 แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 64 คน

ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่ที่มีการยอมรับเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์เร็วนั้นมีกระบวนการทั้งหมด 8 กระบวนการ คือ 1) การรับรู้ปัญหา 2) การวางแผน 3) การคัดเลือกพื้นที่ชุมชน 4) การนำแผนไปปฏิบัติ 5) การประชาสัมพันธ์ 6) การประเมินผลการดำเนินงานเบื้องต้น

7) การปรับปรุงแก้ไขระหว่างดำเนินการ และ 8) การติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลงาน ส่วนพื้นที่ที่มีการยอมรับเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ชิ้นนั้น จะมี 3 กระบวนการ คือ 1) การรับมอบเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์จากทางอำเภอสารภี 2) การเขียนเอกสารขอยืมใช้เครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ 3) การส่งเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์คืนแก่ผู้รับผิดชอบ

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้นั้น สามารถนำมาจัดกลุ่มได้เป็น 3 กลุ่มด้วยกัน คือ 1) กลุ่มปัจจัยภายใน ประกอบด้วย ด้านบริบทชุมชน ด้านผู้นำชุมชน ด้านการสื่อสาร ด้านความสัมพันธ์แบบเครือญาติ ด้านบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านงบประมาณสนับสนุน 2) ปัจจัยคุณลักษณะของเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ ประกอบด้วย ด้านความยุ่งยากการใช้งานของเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านความสอดคล้องกับสิ่งที่มีอยู่เดิม ด้านสังเกตเห็นผลได้ ด้านความสามารถนำไปทดลองใช้ 3) กลุ่มปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐภายนอก ด้านการเมือง และด้านกฎหมาย

ส่วนบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ พบว่ามีบทบาท 8 ด้าน คือ 1) ด้านการให้ข้อมูลเบื้องต้น 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) ด้านการประสานงานและอำนวยความสะดวก 5) ด้านการดำเนินงาน 6) ด้านการติดตามและประเมินผล 7) ด้านการสนับสนุนอาชีพเกษตรกรอินทรีย์ 8) ด้านการต่อ ยอดกิจกรรม

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้ประชาชนในพื้นที่อำเภอสารภีสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชน โดยให้ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการยอมรับเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์เร็วเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนต่างๆ ที่จะเริ่มดำเนินการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ในพื้นที่ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำงานแบบประสานความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือ การให้ความรู้ การฝึกอบรมและเพิ่มความถี่ในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้เครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์

Thesis Title	The Adoption of the Multi-Purpose Waste Pulverizing Machine in Saraphi District, Chiang Mai Province
Author	Miss Prannathi Rangkaew
Degree	Master of Public Administration
Thesis Advisor	Lecturer Dr. Alongkorn Khutrakun

ABSTRACT

The objectives of the research are to 1) study the process of utilizing the multi-purpose waste pulverizing machine in Saraphi district, Chiang Mai province area, 2) study the factors those affect the utilizing process in Saraphi district, Chiang Mai province area and 3) study the role of the local administration and other government units in the utilizing process in Saraphi district, Chiang Mai province area.

This thesis studied the application of the multi-purpose waste pulverizing machine by using qualitative case study method. Twelve sub-districts in Saraphi district, selected by using purposive sampling methods on a condition that the village must had continually used the multi-purpose waste pulverizing machine or was granted the village-level award, were used as case studies. Then several in-depth interviews and focus groups were executed afterward with three groups of informants; 1) residences which include the inhabitants who had used the multi-purpose waste pulverizing machine 2) representatives from Provincial Administration including Natural Resources and Environment Bureau of Chiang Mai, Saraphi hospital and Saraphi District Agricultural Extension Office and 3) representatives from relevant Local Administrative Organizations. In total, 64 informants were interviewed.

The result reveals that the area that early adopted the multi-purpose waste pulverizing machine has eight adoption processes; 1) problem realization, 2) planning, 3) community area

selection, 4) implementation, 5) public relation, 6) performance evaluation, 7) adjustment and 8) performance assessment and promulgation. And the area that slowly adopted has only three processes; 1) receiving of the machine from the Saraphi district office, 2) submission of the application form to borrow the machine and 3) returning of the machine to the responsible person.

The factors which affect the adoption speed can be grouped into 3 groups; 1) internal factors which comprise of kinship relation, community leader, community context and communication, 2) attributes of multi-purpose waste pulverizing machine which comprise of relative advantage, compatibility, complexity, trialability and observability and 3) external factors which comprise of personnel, political, budget and law.

The roles of the local administration and other government units that affect the adoption speed are 1) the role of preliminary information distribution 2) the role of participation in the planning process 3) the role of public relation 4) the role of coordination 5) the role of operation 6) the role of participation in evaluation and assessment 7) the role of supporting organic agriculture and 8) the role of prolonging the activity.

In summation, the study suggests that there should be a learning network in Saraphi district for exchanging the experience between the villages/communities by letting the residences in the early-adoption area to convey the knowledge to other villages/communities which is about to launch the multi-purpose waste pulverizing machine campaign. Besides, the Local Administration Organization should closely coordinate with the residences to assist, educate, train and increase the frequency of communication with the residences about the multi-purpose waste pulverizing machine.